



FOLKETINGETS  
OMBUDSMAND

**FOB 2019-16**

# **Retsvirkningen af en afgørelse om gælds- nedsættelse kunne ikke betinges af, at parten accepterede afgørelsen**

## Resumé

30. april 2019

*En borger ansøgte om at få eftergivet sin studiegæld. SKAT (nu Gældsstyrelsen) svarede i et brev med overskriften "Tilbud om delvis eftergivelse", at SKAT kunne tilbyde at nedskrive en del af gælden, hvorefter resten skulle afvikles over en fem- eller syvårig periode. Nedsættelsen af gælden var dog betinget af, at borgeren takkede ja til tilbuddet inden for fire uger. Hvis borgeren ikke accepterede tilbuddet inden fristen, ville gælden ikke blive eftergivet, hverken helt eller delvist.*

## Forvaltningsret

1121.1

1133.2

1146.2

*Borgeren klagede til Skatteankestyrelsen over afgørelsen. Hun skrev bl.a., at hun havde afslået tilbuddet om delvis eftergivelse. Skatteankestyrelsen stadfæstede SKATs afslag på fuld eftergivelse, men tog ikke stilling til spørgsmålet om delvis eftergivelse.*

*Ombudsmanden udtalte, at han ikke havde grundlag for at tilsidesætte resultatet af Skatteankestyrelsens afgørelse om, at borgeren ikke kunne få fuld eftergivelse af sin studiegæld. Det var imidlertid ombudsmandens opfattelse, at SKAT ikke havde hjemmel til at betinge retsvirkningen af afgørelsen om delvis eftergivelse af borgerens gæld af, at hun accepterede det fremsatte "tilbud" inden for en nærmere bestemt tidsfrist. Ombudsmanden mente derfor, at det var beklageligt, at SKAT havde anvendt denne fremgangsmåde.*

*Ombudsmanden udtalte også, at Skatteankestyrelsen i sin afgørelse burde have taget stilling til SKATs afgørelse i sin helhed, dvs. både det implicite afslag på fuld eftergivelse af studiegælden og afgørelsen om delvis eftergivelse af studiegælden. Skatteankestyrelsen kunne således ud fra omstændighederne i sagen – herunder borgerens klage – ikke gå ud fra, at hun kun klagede over afgørelsen om afslag på fuld eftergivelse. Hvis Skatteankestyrelsen var i tvivl om, hvorvidt borgeren klagede over begge dele, burde Skatteankestyrelsen efter ombudsmandens opfattelse have rettet henvendelse til borgeren for at få afklaret, hvad hun klagede over.*

(Sag nr. 17/00856)

I det følgende gengives ombudsmandens udtalelse om sagen, efterfulgt af en sagsfremstilling:

## Ombudsmandens udtalelse

### 1. Kort om sagen

Du ansøgte den 5. oktober 2014 SKAT om eftergivelse af din studiegæld til det offentlige.

Du anførte i ansøgningen, at du ikke inden for de nærmeste år ville kunne tilbagebetale din studiegæld, og at du opfyldte lovens betingelser for fuld eftergivelse, jf. inddrivelseslovens § 13, stk. 1-5.

Du anførte også, at der forelå sådanne særlige sociale og helbredsmæssige forhold, at du i øvrigt burde meddeles fuld eftergivelse, jf. inddrivelseslovens § 13, stk. 6.

SKAT meddelte dig ved brev af 24. april 2015 afslag på fuld eftergivelse af din gæld til det offentlige, der på daværende tidspunkt udgjorde 397.973,86 kr.

Efterfølgende genoptog SKAT sagen på baggrund af en klage fra dig, der indeholdt nye oplysninger, og traf ved brev af 2. september 2015 afgørelse om at eftergive din gæld delvist, således at gælden blev nedskrevet til 270.000 kr.

Den resterende del af gælden skulle herefter afdrages med 4.500 kr. om måneden i 5 år, alternativt med 3.250 kr. om måneden i 7 år. Det fremgik af afgørelsen, at hvis du ikke accepterede "tilbuddet" om nedsættelse af gælden inden den 1. oktober 2015, ville din gæld uændret være 384.260 kr. (gældens størrelse på tidspunktet for afgørelsen).

Den 1. december 2015 påklagede du SKATs afgørelse af 2. september 2015 til Skatteankestyrelsen. Du redegjorde i klagen detaljeret for forholdene omkring gældens opståen og for de sociale, økonomiske og helbredsmæssige forhold, som du mente burde føre til, at din studiegæld blev eftergivet.

For så vidt angår spørgsmålet om delvis eftergivelse af gælden oplyste du i klagen, at du havde valgt at afslå tilbuddet, da accept efter din opfattelse ville betyde, at du ikke ville have mulighed for at få op- og nedjusteret dine månedlige afdrag i forhold til ændringer i løn, betalte renter og rimelige udgifter.

Skatteankestyrelsen indhentede til brug for behandlingen af klagen en udtalelse af 8. januar 2016 fra SKAT, hvor det bl.a. fremgik, at der efter SKATs opfattelse eventuelt kunne indrømmes yderligere eftergivelse, således at gælden blev nedskrevet til 195.000 kr.

Skatteankestyrelsen stadfæstede den 25. februar 2016 SKATs afgørelse af 2. september 2015 om afslag på fuld eftergivelse af din studiegæld. Skatteankestyrelsen forholdt sig ikke i afgørelsen til SKATs tilbud om delvis eftergivelse.

Du har den 12. februar 2017 klaget til mig over SKATs (pr. 1. juli 2018 Gældsstyrelsens) og Skatteankestyrelsens afgørelser om afslag på eftergivelse af din studiegæld.

Du har i din klage til mig bl.a. gjort gældende, at du på tilstrækkelig vis har godtgjort, at du ikke inden for de nærmeste år kan tilbagebetale din studiegæld, og at du opfylder betingelserne for eftergivelse.

## 2. Retsgrundlaget

**2.1.** SKAT og Skatteankestyrelsen har truffet afgørelse efter § 13 i inddrivelsesloven (lovbekendtgørelse nr. 29 af 12. januar 2015 om inddrivelse af gæld til det offentlige med senere ændringer).

SKAT har herudover efter lovens § 14, stk. 1, fastsat en afdragsordning for den del af gælden, der ikke kan eftergives.

Bestemmelsen i inddrivelseslovens § 13 lyder således:

**”§ 13.** Restanceinddrivelsesmyndigheden kan eftergive gæld til det offentlige, der inddrives eller vil kunne inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden, jf. § 1, stk. 1, efter reglerne i denne lov, og fordringer omfattet af § 1 a, stk. 1, hvis skyldneren anmoder om eftergivelse af disse. Fordringer med renter, gebyrer og andre omkostninger kan eftergives, såfremt skyldneren godtgør, at skyldneren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, og det må antages, at eftergivelsen vil føre til en varig forbedring af skyldnerens økonomiske forhold. Tilsvarende kan beløb eftergives, som personer er pligtige at betale som erstatning for selskabers manglende betaling af skyldige beløb til det offentlige.

*Stk. 2.* Eftergivelse kan i almindelighed ikke finde sted, såfremt

- 1) skyldnerens økonomiske forhold er uafklarede,
- 2) skyldneren har handlet uforsvarligt i økonomiske anliggender, herunder såfremt en ikke uvæsentlig gæld

- a) er stiftet på et tidspunkt, hvor skyldneren var ude af stand til at opfylde sine økonomiske forpligtelser,
- b) er opstået som følge af, at skyldneren har påtaget sig en finansiel risiko, der stod i misforhold til skyldnerens økonomiske situation,
- c) er stiftet med henblik på forbrug eller
- d) er gæld til det offentlige, som er oparbejdet systematisk,
- 3) en ikke uvæsentlig gæld er pådraget ved strafbare eller erstatningspådragende forhold,
- 4) skyldneren har undladt at afdrage på sin gæld, selv om skyldneren har haft rimelig mulighed herfor,
- 5) skyldneren har indrettet sig med henblik på eftergivelse eller
- 6) skyldneren stifter ny gæld til det offentlige, efter at eftergivelsessag er indledt.

*Stk. 3.* Ved afgørelse efter stk. 2 skal der lægges vægt på gældens alder. Hvis skyldner har anden betydelig gæld kan eftergivelse nægtes.

*Stk. 4.* Uanset stk. 2 kan eftergivelse nægtes, såfremt der foreligger andre omstændigheder, der taler afgørende imod hel eller delvis eftergivelse.

*Stk. 5.* Kun skyldnere, som er fysiske personer, kan få eftergivelse efter stk. 1, jf. dog stk. 6.

*Stk. 6.* Eftergivelse kan i øvrigt, når sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, meddeles personer, selskaber, foreninger, selvejende institutioner, fonde el.lign.”

Følgende fremgår herudover af inddrivelseslovens § 14, stk. 1 og 2:

”§ 14. Eftergivelse kan gå ud på bortfald eller nedsættelse af skyldnerens gæld. I forbindelse med nedsættelse kan der træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den ikke eftergivne del af gælden. I henstands- og afdragsperioden sker der ingen forrentning af gælden.

*Stk. 2.* Skatteministeren kan fastsætte nærmere regler om fastsættelsen af afdragene og afdragsperiodens længde efter stk. 1.”

Muligheden for at tilbagekalde afgørelser om eftergivelse er reguleret i inddrivelseslovens § 15 og lyder således:

”§ 15. Eftergivelse kan tilbagekaldes, såfremt skyldneren

- 1) I forbindelse med eftergivelsessagen har gjort sig skyldig i svigagtigt forhold eller
- 2) groft tilsidesætter sine forpligtelser i forbindelse med afvikling af den ikke eftergivne del af gælden.”

Bestemmelserne blev indført ved lov nr. 1333 af 19. december 2008 om inddrivelse af gæld til det offentlige og trådte i kraft pr. 1. januar 2009. Ved

denne lov blev der skabt fælles hjemmel til at eftergive gæld til det offentlige, der vil kunne inddrives af restanceinddrivelsesmyndigheden.

De tidligere gældende særregler om eftergivelse af studiegæld i kapitel 3 i lovbekendtgørelse nr. 1063 af 25. oktober 2006 om tilskud til afvikling af studiegæld og om eftergivelse af studiegæld samt om forsøg med eftergivelse af gæld til det offentlige for socialt udsatte grupper blev med visse undtagelser ophævet samtidig med ikrafttræden af inddrivelsesloven.

Det fremgår af pkt. 1 i de almindelige bemærkninger til lovforslag nr. L 20 af 8. oktober 2008, at inddrivelseslovens §§ 13, 14 og 15 med visse ændringer er videreført fra opkrævningslovens §§ 15, 15 a og 15 b.

Af de almindelige bemærkninger til lovforslaget (jf. L 20 af 8. oktober 2008) (pkt. 3.6.1.1) fremgår bl.a. følgende under et afsnit om gældende ret efter bl.a. opkrævningsloven:

”Da en afgørelse om eftergivelse af gæld alene kan omfatte gæld til det offentlige, skal der endvidere lægges vægt på, om skyldneren udelukkende eller i overvejende grad har gæld i form af offentlige restancer. Er forholdet det, at skyldneren overvejende har gæld til private, vil skyldneren kunne søge om gældssanerings sag ved skifteretten.

...

De nærmere regler vedrørende afdragsvis betaling af en ikke eftergiven del af gælden, herunder fastsættelsen af afdragene og afdragsperiodens længde er fastlagt i inddrivelsesbekendtgørelsen. Reglerne er afstemt med de regler, der er fastsat i gældssaneringsbekendtgørelsen.”

Bemærkningerne til bestemmelserne om eftergivelse – både til de nugældende bestemmelser i inddrivelsesloven og de tidligere eftergivelsesregler i opkrævningsloven – ses ikke i øvrigt nærmere at omtale delvis eftergivelse.

**2.2.** Der var i kapitel 6 i den dagældende inddrivelsesbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 1513 af 13. december 2013 om inddrivelse af gæld til det offentlige) fastsat nærmere regler om betalingsevnevurdering, og i kapitel 7 var der fastsat nærmere regler om eftergivelse og afskrivning.

Bekendtgørelsens § 25, stk. 1, der vedrører afdragsperiodens længde, havde følgende ordlyd:

”§ 25. Afdragsperioden i eftergivelsessager efter § 13, stk. 1-5, i lov om inddrivelse af gæld til det offentlige udgør 5 år og påbegyndes den første i måneden, efter at eftergivelsesafgørelsen er blevet endelig. Når særlige forhold taler derfor, kan perioden være kortere eller længere.”

Efter bestemmelsen i § 26 i bekendtgørelsen skulle de månedlige afdrag fastsættes efter reglerne i kapitel 6 om betalingsevnevurdering.

I den nugældende inddrivelsesbekendtgørelse (bekendtgørelse nr. 576 af 29. maj 2018 med senere ændringer) findes tilsvarende bestemmelser i §§ 30 og 31.

**2.3.** Ombudsmanden har tidligere behandlet spørgsmålet om delvis eftergivelse af gæld til det offentlige (studiegæld).

Jeg henviser til Folketingets Ombudsmands beretning for 2002, sagen FOB 02.93, også offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside, hvor ombudsmanden bl.a. anførte, at myndighedernes beslutninger i henhold til studiegældsloven må betragtes som egentlige afgørelser om nedsættelse af gælden samt om gældens fremtidige afvikling.

Ombudsmanden anførte bl.a.:

”De beslutninger der er blevet truffet af henholdsvis Finansstyrelsen og Finansministeriet om eftergivelse, må anses for afgørelser i den forstand forvaltningsloven anvender dette udtryk, jf. forvaltningslovens § 2, stk. 1.

...

Styrelsen har i de breve hvori afgørelserne er blevet meddelt Dem, 'tilbudt' Dem en nedskrivning af gælden. Af brevet af 18. marts 1999 fremgik at De skulle acceptere tilbuddet, skrive under herpå samt i den forbindelse påtage Dem at afvikle gælden med 5.000 kr. om måneden. Hvis ikke, ville tilbuddet bortfalde. Styrelsen meddelte Dem i brevet af 7. april 2000 at gælden nu var steget til 279.500 kr., dvs. at styrelsen så bort både fra styrelsens afgørelse af 16. april 1999 om at gælden kunne nedskrives til 114.000 kr., og ministeriets stadfæstelse heraf i brevet af 30. marts 2000. De har i klagen til mig omtalt dette som en 'revolvermetode'.

Som anført foran må jeg betragte myndighedernes beslutninger i henhold til studiegældsloven som egentlige afgørelser om nedsættelse af Deres gæld samt om gældens fremtidige afvikling. Der er således ikke tale om at myndighederne – hvis betingelserne anses for opfyldt – kan tilbyde en gælds-nedsættelse. Finansstyrelsen har imidlertid formuleret

sig og optrådt som om der var tale om en aftaleindgåelse som imidlertid ikke var blevet en realitet på grund af Deres manglende accept af tilbudet.

Anvendelsen af tilbudskonstruktionen er endvidere egnet til at bibringe adressaten det (fejlagtige) indtryk at han/hun afskærer sig fra at klage samt forpligter sig til en bestemt afviklingsordning. Ligeledes kan aftalekonstruktionen medvirke til at det også bliver uklart for myndigheden om der er tale om en afgørelse i forvaltningslovens forstand.

Styrelsen burde efter min mening ikke have benyttet udtrykket 'tilbyde', ligesom styrelsen var uberettiget til at se bort fra at styrelsen og senere ministeriet *havde* truffet afgørelse om nedsættelse af gælden som var bindende for myndighederne. Det forhold at De havde klaget over styrelsens afgørelse til Finansministeriet, berettigede således ikke styrelsen til at se bort fra nedsættelsen da styrelsen den 7. april 2000 opgjorde gælden over for Dem.

...

Endvidere mener jeg at Finansministeriet burde have påtalt over for styrelsen at anvende udtrykket 'tilbyde'."

### **3. Afslag på fuld eftergivelse**

**3.1.** Som det fremgår ovenfor, stadfæstede Skatteankestyrelsen ved afgørelse af 25. februar 2016 SKATs afgørelse af 2. september 2015 og meddelte dig afslag på fuld eftergivelse af din studiegæld.

Jeg kan ikke kritisere, at SKAT og Skatteankestyrelsen ikke mente, at gælden kunne eftergives fuldt ud.

Ved afgørelsen af sagen har Skatteankestyrelsen således afvejet en række forskellige hensyn og omstændigheder vedrørende dine sociale, økonomiske og helbreds-mæssige forhold. Jeg kan ikke foretage denne afvejning på en anden og bedre måde end Skatteankestyrelsen, som har særlige forudsætninger for at træffe afgørelser på området bl.a. i kraft af styrelsens erfaringer.

Jeg kan derfor kun kritisere Skatteankestyrelsens afgørelse, hvis der er særlige omstændigheder i sagen. Det kan f.eks. være, hvis styrelsen ikke har undersøgt sagen godt nok, eller hvis afgørelsen er udtryk for usaglig forskelsbehandling.

Jeg finder ikke, at de afgørelser om eftergivelse af studiegæld, som du har henvist til i klagen til mig, kan føre til, at Skatteankestyrelsens afgørelse af 25. februar 2016 er udtryk for usaglig forskelsbehandling. Jeg har lagt vægt på, at afgørelserne er udtryk for konkrete vurderinger af de enkelte skyldners forhold, og at disse forhold ikke ses at være sammenlignelige med dine forhold i en sådan grad, at der er tale om en sådan forskelsbehandling.

**3.2.** På baggrund af en bemærkning i SKATs afgørelse af 2. september 2015 bad jeg i min høring af 28. april 2017 SKAT og Skatteankestyrelsen om en udtalelse om, hvilken betydning det har for en afgørelse om eftergivelse, at skyldneren agter at anvende den varige "forbedring af skyldnerens økonomiske forhold" – der er nævnt som en forudsætning i inddrivelseslovens § 13, stk. 1 – til pensionsopsparing.

SKAT og Skatteankestyrelsen har i deres udtalelser anført, at det ikke har betydning for afgørelsen om eftergivelse, at skyldneren agter at anvende den varige forbedring af sine økonomiske forhold til pensionsopsparing, hvis betingelserne for eftergivelse i øvrigt er opfyldt.

Jeg er enig og foretager mig derfor ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

## **4. Karakteren af SKATs brev af 2. september 2015 – tilbud om delvis eftergivelse**

### **4.1. SKATs brev og myndighedernes synspunkter i udtalelserne til mig**

Efter at du havde klaget over SKATs afslag af 24. april 2015 på fuld eftergivelse af din studiegæld, genoptog SKAT afgørelsen og tilbød i brev af 2. september 2015 at eftergive studiegælden delvist.

Af brevet fremgår bl.a. følgende:

#### **"Tilbud om delvis eftergivelse**

Du har i brev af 23. juli 2015 klaget over SKAT Inddrivelses afgørelse om afslag på ansøgning om eftergivelse af gæld til det offentlige.

#### **Tilbud om delvis eftergivelse**

Vi tilbyder at nedskrive din gæld til det offentlige til 270.000 kr. Gælden er rentefri og skal afvikles med 4.500 kr. om måneden. Du skal tilbagebetale gælden over 5 år.

Da du gennem længere tid har afviklet din gæld til det offentlige med 3.250 kr., kan vi efter omstændighederne acceptere, at du fortsætter med denne afviklingsaftale, således at afviklingsperioden forlænges til ca. 7 år.

Du bedes give mig besked om, du ønsker at acceptere afgørelsen inden 1. oktober 2015. Du skal også oplyse om du vil afvikle gælden over 5 eller 7 år. (...)

Accepterer du, vil vi nedskrive din gæld til 275.000 kr. [270.000 kr.; min bemærkning] og afskrive resten af din gæld. Hører vi ikke fra dig inden ovennævnte frist, er din gæld uændret 384.260 kr.

...

### **Klagevejledning**

Hvis du vil klage over afgørelsen, skal du skrive til Skatteankestyrelsen (...).

Skatteankestyrelsen skal have klagen senest tre måneder efter, du har modtaget dette brev.”

Jeg har i min høring af SKAT og Skatteankestyrelsen anmodet om at få oplyst, hvilke overvejelser SKAT og Skatteankestyrelsen har gjort sig i forhold til at lade afgørelsens retsvirkning afhænge af partens accept inden for en bestemt frist.

SKAT har i den forbindelse på s. 4 i udtalelsen af 1. juni 2017 anført, at:

”SKAT anser tilbuddet om delvis eftergivelse som en partshøring, idet SKAT ikke har kunnet imødekomme anmodningen om hel eftergivelse. SKAT giver således A mulighed for at overveje, om de betingelser, SKAT kan tilbyde eftergivelse på, er betingelser, hun kan acceptere.

Afviklingen i en eftergivelsessag fastsættes efter en konkret betalingssevnevurdering, hvor der tages stilling til ansøgerens samlede økonomiske situation. Det kan betyde, at tilbuddet om delvis eftergivelse baseres på et krav om en højere ydelse, end ansøger hidtil har betalt. I sidste instans kan det betyde, at ansøgeren ikke ønsker den tilbudte eftergivelse. Hvis tilbuddet om delvis eftergivelse fx er begrundet i et formueaktiv, kan det være, at ansøger eller ægtefællen ikke ønsker at give afkald på aktivet. Ved at give klagevejledning i afgørelsen, har ansøger mulighed for at klage og få afslaget og tilbuddet vurderet igen.”

Skatteankestyrelsen har i sin udtalelse henvist til SKATs udtalelse om forholdet vedrørende accept af afgørelsens retsvirkning og anført, at styrelsen ikke har gjort sig yderligere overvejelser om forholdet.

Skatteankestyrelsen har dog bemærket, at SKATs afgørelse indeholdt en behørig klagevejledning, således at du ”havde mulighed for at påklage afgørelsen om afslag på hel eftergivelse”.

Gældsstyrelsen har i forbindelse med et møde afholdt den 4. april 2019 oplyst, at SKAT kun har anvendt tilbudsformen i sager om delvis eftergivelse af gæld i en begrænset periode fra 2015 til 2016. Hensigten har efter det oplyste bl.a. været at iagttage reglerne om partshøring.

#### **4.2. Min vurdering**

4.2.1. Jeg må forstå det, som SKAT har anført i udtalelsen til mig af 1. juni 2017 – sammenholdt med Gældsstyrelsens efterfølgende oplysninger – sådan, at SKAT har anset tilbuddet om delvis eftergivelse for en partshøring.

Det er et krav i forbindelse med partshøring, at det klart fremgår af myndighedernes henvendelse, at der er tale om en partshøring, og at parten har mulighed for at komme med eventuelle bemærkninger. Partshøringen skal iværksættes, før myndigheden træffer afgørelse i sagen, og myndigheden må ikke formulere partshøringen på en sådan måde, at parten får det indtryk, at sagen allerede er afgjort. Myndigheden skal afvente høringssvaret, inden der træffes afgørelse, og skal forholde sig til de oplysninger om indsigelser, som parten måtte komme med.

Se bl.a. Niels Fenger, Forvaltningsret (2018), s. 595 f., Niels Fenger, Forvaltningsloven med kommentarer (2013), s. 562 f., og FOB 2009 20-4 og 2015-19, som er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside.

Det fremgår ikke af SKATs brev af 2. september 2015, at der er tale om en høring, og du fik i brevet ikke mulighed for at komme med bemærkninger til det faktiske grundlag for afgørelsen. Der blev blot fastsat en frist, inden for hvilken du skulle sige, om du kunne acceptere tilbuddet.

Under disse omstændigheder kan jeg ikke være enig med SKAT i, at brevet har karakter af en partshøring.

SKAT har da også i brevet selv betegnet tilbuddet som en afgørelse, og der er givet klagevejledning. Jeg må forstå SKATs udtalelse af 1. juni 2017 til mig således, at denne klagevejledning også omfatter muligheden for at klage over tilbuddet, uanset om det accepteres eller ej.

Tilbuddet fremtræder på den baggrund snarere som en afgørelse, hvis retsvirkning er betinget af accept inden for en vis frist.

Spørgsmålet er, om der er hjemmel til en sådan konstruktion.

4.2.2. Det er i bestemmelsen i inddrivelseslovens § 14 forudsat, at der i forbindelse med nedsættelse kan træffes bestemmelse om henstand med og afdragsvis betaling af den ikke eftergivne del af gælden. I inddrivelsesbekendtgørelsens § 30 er der fastsat nærmere regler for afviklingsperioden mv.

Der er således hjemmel til, at der i forbindelse med en afgørelse om nedsættelse af studiegæld kan fastsættes vilkår om en bestemt afviklingsordning.

Det er derimod ikke i inddrivelsesloven, i dens forarbejder eller i inddrivelsesbekendtgørelsen bestemt eller forudsat, at afgørelsens retsvirkning skulle kunne betinges af accept inden for en vis frist, eller at afgørelsen skulle kunne erstattes af en aftalekonstruktion.

Det er min opfattelse, at en sådan konstruktion må kræve klar hjemmel. En sådan hjemmel ses som anført ikke at foreligge, og jeg finder derfor ikke, at SKAT kunne betinge retsvirkningen af afgørelsen om delvis eftergivelse af din gæld af, at du accepterede tilbuddet inden for en nærmere bestemt tidsfrist.

Jeg henviser i den forbindelse også til den ovennævnte ombudsmandsudtalelse i FOB 02.93.

4.2.3. SKAT har i udtalelsen til mig af 1. juni 2017 anført, at afgørelsen om delvis eftergivelse blev udformet som et tilbud betinget af accept, fordi afviklingen i en eftergivelsessag fastsættes efter en konkret betalingsevnevurdering, hvor der tages stilling til ansøgerens samlede økonomiske situation.

Dette kan efter det oplyste betyde, at tilbuddet om delvis eftergivelse baseres på et krav om en højere ydelse, end ansøger hidtil har betalt. I sidste instans kan det betyde, at ansøgeren ikke ønsker den tilbudte eftergivelse. Hvis tilbuddet om delvis eftergivelse f.eks. er begrundet i et formueaktiv, kan det være, at ansøger eller ægtefællen ikke ønsker at give afkald på aktivet.

Jeg er enig med SKAT i, at det efter reglerne kan være nødvendigt at partsføre en ansøger, inden der træffes afgørelse om delvis eftergivelse, herunder over de faktiske oplysninger, der ligger til grund for betalingsevnevurderingen. Hvis dette er nødvendigt, må det imidlertid ske, inden der træffes afgørelse og i en form, hvor det tydeligt fremgår, at der er tale om en høring, og at der således er mulighed for at komme med bemærkninger, inden der træffes afgørelse. Jeg henviser til det ovenfor anførte om partshøring.

Jeg finder også, at det kan være hensigtsmæssigt i forbindelse med meddelelsen af afgørelsen nærmere at vejlede om dens retsvirkninger, herunder hvad der kan ske, hvis vilkårene for afviklingsordningen ikke overholdes. Der

kan i den forbindelse vejledes om muligheden for ansøgeren for efter omstændighederne at få sagen genoptaget, hvis vedkommendes forhold har ændret sig, jf. herved det, som SKAT og Skatteankestyrelsen har anført i udtalelserne til mig af henholdsvis 1. juni 2017 og 22. juni 2017, og om muligheden for, at gældsinddrivelsesmyndigheden kan tilbagekalde afgørelsen, hvis vilkårene ikke overholdes, jf. herved bestemmelsen i inddrivelseslovens § 15.

4.2.4. Det forhold, at SKAT ikke selv ses at have været klar over, hvorvidt der med brevet af 2. september 2015 blev truffet en forvaltningsretlig afgørelse – og benyttede betegnelsen ”tilbud” og betingede retsvirkningen af din accept – kunne være egnet til at give dig et fejlagtigt indtryk af, at der var tale om en forhandlingssituation, hvor SKAT optrådte som aftalepart og ikke udøvede offentlig myndighed, der var bindende for dig.

Jeg kan i den forbindelse henvise til pkt. 5.2.1 i ombudsmandens generelle undersøgelse af 30 sager hos SKAT, FOB 2018-10, som er offentliggjort på ombudsmandens hjemmeside, hvor det bl.a. fremgår:

”Offentlige myndigheders sagsbehandling skal således være udtryk for saglig og kompetent myndighedsudøvelse. (...)

Skattemyndighedernes opgave er at forvalte den lovgivning, som gælder på skatteområdet. Ved varetagelsen af denne opgave skal myndighederne opretholde borgernes tillid til, at myndighederne holder sig til lovgrundlaget. Den opretholdes ikke, hvis myndighederne giver skatteyderen en opfattelse af, at en lovbunden afgørelse – f.eks. en skatteansættelse – er genstand for forhandling med SKAT.”

Den anvendte terminologi indebar desuden risiko for, at der kunne opstå tvivl hos dig om, hvorvidt der var tale om en bindende afgørelse med dertil hørende retsvirkninger. Du kunne f.eks. få det fejlagtige indtryk, at du aftaleretligt bandt dig til en bestemt afdragsordning uden mulighed for ændring ved ændringer i dine økonomiske forhold.

Det forhold, at SKAT fastsatte fristen for accept af afgørelsen således, at den udløb før fristen for at klage over afgørelsen, kunne ligeledes være medvirkende til at give dig denne fejlopfattelse.

Det fremgår således også af din klage, at du havde afslået tilbuddet om delvis eftergivelse, idet du ellers ikke mente at have mulighed for at op- og nedjustere dine månedlige afdrag i forhold til ændringer i løn, udgifter mv.

4.2.5. Der var – som det fremgår ovenfor – ikke hjemmel til at anvende den omtalte tilbudskonstruktion, og jeg finder derfor, at det er beklageligt, at SKAT anvendte konstruktionen i den konkrete sag.

Gældsstyrelsen har som ovenfor nævnt oplyst, at tilbudskonstruktionen kun blev anvendt i en begrænset periode fra 2015-2016, og at den således ikke længere anvendes i sager om delvis eftergivelse af studiegæld.

Da tilbudskonstruktionen imidlertid har været anvendt i en række sager, har jeg i dag i en særskilt sag bedt Gældsstyrelsen om nærmere oplysninger om, hvor mange sager det drejer sig om, og om Gældsstyrelsens eventuelle overvejelser om, hvad styrelsen vil foretage sig i de pågældende sager.

Du vil ikke blive underrettet om udfaldet af denne generelle sag, der ikke angår dine personlige forhold.

## **5. Skatteankestyrelsens efterprøvelse af SKATs afgørelse, klagesagens ramme**

### **5.1. Klagen, Skatteankestyrelsens afgørelse og styrelsens synspunkter i udtalelsen til mig**

Det fremgår af Skatteankestyrelsens afgørelse af 25. februar 2016, at det var SKATs afgørelse af 2. september 2015, som var påklaget.

Ved afgørelsen af 2. september 2015 traf SKAT afgørelse om, at du opfyldte betingelserne for delvis eftergivelse.

Spørgsmålet om fuld eftergivelse af gælden er ikke omtalt i SKATs afgørelse, men jeg må forstå afgørelsen om delvis eftergivelse som en samtidig fastholdelse af det tidligere afslag af 24. april 2015 på fuld eftergivelse af gælden.

Afgørelsen var forsynet med en klagevejledning, hvoraf det fremgik, at afgørelsen kunne påklages til Skatteankestyrelsen inden for tre måneder, hvilket du benyttede dig af. Du anførte i din klage til Skatteankestyrelsen, s. 1, følgende om SKATs afgørelse om delvis eftergivelse:

”Dette tilbud valgte jeg at melde nej tak til, da accept af tilbuddet ville betyde, at jeg ikke vil have mulighed for at få op- og nedjusteret mine månedlige afdrag i forhold til ændringer i løn, betalte renter og rimelige udgifter.”

Du anførte i øvrigt ikke noget om, at du ikke klagede både over det implicitte afslag på fuld eftergivelse og afslaget på delvis eftergivelse.

Skatteankestyrelsen har i indledningen af sin afgørelse af 25. februar 2016 bl.a. anført følgende:

”SKAT har ikke mødekommet klagerens anmodning om hel eftergivelse af hendes offentlige gæld, men der er tilbudt delvis eftergivelse af gælden. Ved genvurderingen i forbindelse med klagen til Skatteankestyrelsen har SKAT tilbudt, at gælden nedsættes til 195.000,00 kr., der skal afdrages med 3.250,00 kr. om måneden i 60 måneder.

Skatteankestyrelsen stadfæster SKATs afgørelse.”

Af sidste del af afgørelsen fremgår, at ”det således [er] med rette, at SKAT ikke har imødekommet klagerens anmodning om hel eftergivelse efter inddrivelseslovens § 13, stk. 1-4”, og senere er det vedrørende bestemmelsen i inddrivelseslovens § 13, stk. 1, nr. 6, anført, at ”efter en samlet vurdering af klagerens forhold, herunder det oplyste vedrørende hovedfordringerne samt klagernes afdrag på gælden, anses det ikke for tilstrækkelig godtgjort, at der foreligger sådanne særlige forhold, der kan begrunde en eftergivelse af klagerens studiegæld”.

Skatteankestyrelsen har i sin udtalelse til mig oplyst, at styrelsen ikke tog stilling til den del af SKATs afgørelse af 2. september 2015, der vedrørte delvis eftergivelse.

Skatteankestyrelsen har i den forbindelse anført, at styrelsen anså klagen for at være en klage over afslaget på fuld eftergivelse, da du ikke gjorde gældende, at der skulle ske yderligere nedsættelse af tilbuddet om delvis eftergivelse, og da du i din klage havde oplyst, at du havde afslået SKATs tilbud i afgørelsen af 2. september 2015.

Skatteankestyrelsen vurderede derfor alene, om der var grundlag for at imødekomme din anmodning om fuld eftergivelse.

## **5.2. Min vurdering**

En rekursinstans har til opgave at efterprøve den afgørelse, som førsteinstansen har truffet, og kan i den forbindelse i almindelighed foretage en fuldstændig prøvelse af hele sagens faktum og af alle sagens retlige spørgsmål og i forlængelse heraf tage stilling til den konkrete subsumtion i sagen. Se bl.a. Niels Fenger (red.), 2018, s. 1045 f., og Karsten Revsbech mfl., Forvaltningsret, Almindelige Emner, 6. udgave (2016), s. 337 f.

Adgangen til at klage over SKATs afgørelse af 2. september 2015 følger af bestemmelsen i skatteforvaltningslovens § 35 a. Der ligger ikke i denne be-

stemmelse eller i øvrigt i skatteforvaltningsloven nogen begrænsning i Skatteankestyrelsens kompetence i forhold til det nævnte udgangspunkt i relation til prøvelse af en afgørelse om eftergivelse af studiegæld.

Skatteankestyrelsen må derfor efter min opfattelse kunne foretage en fuld prøvelse af SKATs (nu Gældsstyrelsens) afgørelser om eftergivelse af studiegæld, herunder afgørelser om delvis eftergivelse.

Den afgørelse, som blev påklaget, var efter sin ordlyd en afgørelse om delvis eftergivelse. Den indeholdt kun implicit en afgørelse om fastholdelse af en tidligere afgørelse om hel eftergivelse.

Du klagede over afgørelsen og gjorde i den forbindelse en række argumenter gældende for, hvorfor du burde have eftergivet din studiegæld. Disse argumenter angik betingelserne i bestemmelsen i inddrivelseslovens § 13, stk. 1, og § 13, stk. 6, herunder omstændigheder om gældens opståen og dine sociale, helbredsmæssige og økonomiske forhold, bl.a. din betalingsevne.

Du oplyste i klagen, at du havde afslået tilbuddet om delvis eftergivelse, men du anførte ikke specifikt, at du ikke klagede over afgørelsen om delvis eftergivelse.

Det er min opfattelse, at Skatteankestyrelsen under disse omstændigheder burde have taget stilling både til det implicite afslag på fuld eftergivelse af studiegælden og til SKATs afgørelse om nedsættelse af studiegælden.

Skatteankestyrelsen kunne således efter min opfattelse ikke ud fra omstændighederne i sagen – herunder din klage – gå ud fra, at du kun klagede over afgørelsen om afslag på fuld eftergivelse. Hvis Skatteankestyrelsen var i tvivl om, hvorvidt du klagede over begge dele, burde Skatteankestyrelsen efter min opfattelse have rettet henvendelse til dig for at få afklaret, hvad du klagede over.

Jeg bemærker i øvrigt, at en afgørelse om eftergivelse af gæld til det offentlige efter § 14 kan gå ud på enten bortfald (fuld eftergivelse) eller nedsættelse. § 13 angiver rammerne for, hvornår dette kan ske, både for så vidt angår fuld eftergivelse og nedsættelse. De argumenter, som du anførte i klagen, kunne således både angå en klage over afslaget på fuld eftergivelse og afgørelsen om nedsættelse.

Jeg bemærker også, at SKAT synes at have opfattet klagen som en klage både over afslaget på fuld eftergivelse og over afgørelsen om nedsættelse. Dette bygger jeg på, at SKAT i forbindelse med sin udtalelse af 8. januar

2016 til Skatteankestyrelsen i sagen bl.a. anførte, at der efter SKATs opfattelse kunne indrømmes yderligere eftergivelse, således at gælden blev nedskrevet til 195.000 kr.

## **6. Afsluttende bemærkninger**

Som det fremgår ovenfor, finder jeg, at Skatteankestyrelsen i forbindelse med din klage burde have taget stilling til spørgsmålet om delvis eftergivelse af din studiegæld.

Under hensyn til den tid, der er gået, siden Skatteankestyrelsen traf afgørelse – og da det ikke er klart, om du nu ønsker en prøvelse af spørgsmålet om delvis eftergivelse – har jeg ikke henstillet til Skatteankestyrelsen at genoptage sagen og træffe en ny afgørelse.

Gældsstyrelsen har imidlertid under et møde om sagen tilkendegivet, at styrelsen – hvis du ønsker det – vil være indstillet på at genoptage behandlingen af spørgsmålet om delvis eftergivelse af din gæld. Styrelsen vil i den forbindelse efter det oplyste inddrage SKATs udtalelse af 8. januar 2016, hvoraf det bl.a. fremgår, at der efter SKATs opfattelse eventuelt vil kunne indrømmes yderligere eftergivelse.

Jeg henviser dig på den baggrund til at rette henvendelse til Gældsstyrelsen, såfremt du ønsker en fornyet stillingtagen til dine muligheder for delvis eftergivelse af din studiegæld.

Gældsstyrelsen kan i den forbindelse også få lejlighed til at vejlede dig om afgørelsens retsvirkninger, herunder hvad der kan ske, hvis vilkårene for afviklingsordningen ikke overholdes, samt muligheden for at få en afdragsordning ændret eller få henstand i forbindelse med ændringer i dine økonomiske forhold.

Jeg foretager mig ikke mere i sagen, men jeg har bedt Gældsstyrelsen om at underrette mig om sin eventuelle nye afgørelse i sagen.

Jeg beklager, at jeg først nu har afsluttet behandlingen af sagen.

## Sagsfremstilling

Du ansøgte den 5. oktober 2014 SKAT om eftergivelse af din gæld til det offentlige. Gælden vedrørte statsgaranteret studielån, SU-lån samt slutlån.

SKAT afslog den 24. april 2015 ansøgningen om eftergivelse. SKAT vurderede på baggrund af de økonomiske forhold, at gælden ikke var udsigtsløs, hvorfor betingelserne for eftergivelse ikke var opfyldt, jf. inddrivelseslovens § 13, stk. 1.

SKAT vurderede samtidig, at der ikke forelå sociale eller andre forhold, der i særlig grad talte for eftergivelse, jf. inddrivelseslovens § 13, stk. 6.

SKAT beregnede din månedlige betalingsevne til 7.286 kr. og oplyste, at gælden til SKAT pr. 24. april 2015 udgjorde 397.973,86 kr.

Du klagede ved brev af 23. juli 2015 over SKATs afgørelse. I klagen anførte du en række omstændigheder vedrørende gældens opståen og dine daværende sociale, økonomiske og helbredsmæssige forhold til støtte for din ansøgning om eftergivelse. Du påpegede ligeledes faktuelle fejl i SKATs beregning af din betalingsevne og redegjorde nærmere for en række poster i forhold til beregningen af betalingsevnen.

SKAT genoptog på baggrund af de nye oplysninger i klagen sin afgørelse af 24. april 2015.

Den 2. september 2015 traf SKAT ny afgørelse i sagen og tilbød dig en delvis eftergivelse af gælden, således at din gæld blev nedsat til 270.000 kr.

SKAT skrev bl.a. følgende:

### **”Tilbud om delvis eftergivelse**

Du har i brev af 23. juli 2015 klaget over SKAT Inddrivelses afgørelse om afslag på ansøgning om eftergivelse af gæld til det offentlige.

### **Tilbud om delvis eftergivelse**

Vi tilbyder at nedskrive din gæld til det offentlige til 270.000 kr. Gælden er rentefri og skal afvikles med 4.500 kr. om måneden. Du skal tilbagebetale gælden over 5 år.

Da du gennem længere tid har afviklet din gæld til det offentlige med 3.250 kr., kan vi efter omstændighederne acceptere, at du fortsætter

med denne afviklingsaftale, således at afviklingsperioden forlænges til ca. 7 år.

Du bedes give mig besked om, du ønsker at acceptere afgørelsen inden 1. oktober 2015. Du skal også oplyse om du vil afvikle gælden over 5 eller 7 år.

...

Accepterer du, vil vi nedskrive din gæld til 275.000 kr. [270.000 kr.; min bemærkning] og afskrive resten af din gæld. Hører vi ikke fra dig inden ovennævnte frist, er din gæld uændret 384.260 kr.

Vi har på baggrund af de nye oplysninger, du er fremkommet med genoptaget behandlingen af din ansøgning om eftergivelse.

Vi har behandlet din ansøgning efter reglerne i Inddrivelseslovens § 13, stk. 1-6. Indledningsvis har vi vurderet, om du vil være i stand til at betale gælden med udgangspunkt i dine nuværende indtægter og udgifter, herefter vurderer vi om en eftergivelse vil føre til en varig forbedring af dine økonomiske forhold.”

Du påklagede den 1. december 2015 SKATs afgørelse til Skatteankestyrelsen.

I klagen (vedlagt en række bilag) anførte du bl.a., at SKAT ikke havde lavet en korrekt beregning af din betalingsevne, og at udgifter til rodbehandling hos tandlæge skulle regnes med som en rimelig udgift på grund af din type 2-diabetes.

Du anførte videre, at afgørelsen ikke var i overensstemmelse med lighedsprincippet, idet du henviste til en bekendt, som havde fået eftergivet sin studiegæld.

Herudover anførte du:

”Jeg mener ikke, at afgørelsen på noget tidspunkt i sin vurdering inddrager de forhold vedr. gældens alder, omstændighederne ved dens pådragelse, den hidtidige afvikling, anden gæld, formueforhold og nuværende økonomiske situation, jf. i øvrigt 'Bilag 3 – Beskrivelse af sociale, helbreds- og andre forhold' og 'Bilag 2 – Beregning og vurdering af betalingsevne'.

Jeg mener ikke at afgørelsen forholder sig faktisk til fx de omstændigheder, der gjorde det nødvendigt for mig at optage henholdsvis statsgaranteret studielån og slutlån, jf. 'Bilag 3 – Beskrivelse af sociale, helbreds-mæssige og andre forhold'."

Du redegjorde efterfølgende for forholdene omkring gældens opståen, herunder at dit studielån og slutlån på det tidspunkt var over 15 år gamle, og at dit statsgaranterede studielån var over 35 år gammelt.

Om slutlånet anførte du, at du optog dette, da du var enlig forælder, og at din tid til at studere derfor var begrænset, idet du også var nødsaget til at tage fritidsjobs for at få økonomien til at hænge sammen. Om afdragene på gælden oplyste du, at du havde afdraget på studiegælden i de perioder, hvor du havde været i arbejde, og i forhold til, hvad du økonomisk havde kunnet afse som enlig forælder.

For så vidt angår spørgsmålet om delvis eftergivelse af gælden anførte du i klagen:

"Afgørelsen indeholdt et tilbud om delvis eftergivelse på min studiegæld. Dette tilbud valgte jeg at melde nej tak til, da accept af tilbuddet ville betyde, at jeg ikke vil have mulighed for at få op- og nedjusteret mine månedlige afdrag i forhold til ændringer i løn, betalte renter og rimelige udgifter."

Skatteankestyrelsen anmodede SKAT om en udtalelse til brug for sin behandling af klagen. SKAT skrev i den forbindelse bl.a. følgende:

**"Inddrivelsescenterets afgørelse og begrundelse herfor**

Vi kan oplyse, at vi efter fornyet gennemgang af sagen fastholder afgørelsen.

...

Klagerens betalingsevne efter reglerne i inddrivelsesbekendtgørelsens kapitel 6 kan herefter med en månedlig nettoindkomst på 22.500 kr., minus udgifter på 11.685 kr. og et rådighedsbeløb på 5.960 kr. opgøres til 4.855 kr. Ved højde for evt. stigninger i udgifter, husleje og medicin m.v. anses klager fortsat kan afdrage kr. 3.250 kr. pr. md. Over 60 mdr. i alt 195.000 hvorfor der evt. kan indrømmes delvis eftergivelse ned til kr. 195.000."

Skatteankestyrelsen sendte SKATs udtalelse i partshøring hos dig, og du afgav den 24. januar 2016 bemærkninger til udtalelsen. Du fastholdt dine tidligere anbringender og henviste herudover til to offentliggjorte afgørelser om eftergivelse af gæld efter inddrivelseslovens § 13, stk. 6 (SKM2010.102.LSR og SKM2013.687.LSR).

Skatteankestyrelsen traf afgørelse i sagen den 25. februar 2016 og skrev bl.a. således:

”SKAT har ikke imødekommet klagerens anmodning om hel eftergivelse af hendes offentlige gæld, men der er tilbudt delvis eftergivelse af gælden. Ved genvurderingen i forbindelse med klagen til Skatteankestyrelsen har SKAT tilbudt, at gælden nedsættes til 195.000,00 kr., der skal afdrages med 3.250,00 kr. om måneden i 60 måneder.

Skatteankestyrelsen stadfæster SKATs afgørelse.

...

#### **Skatteankestyrelsens afgørelse**

...

Det kan ikke anses for tilstrækkeligt godtgjort, at klageren ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde en del af sine gældsforpligtelser, jf. inddrivelseslovens § 13, stk. 1. Der er herved henset til gældens karakter og det af klageren oplyste om hendes indkomst og nødvendige udgifter.

Det er således med rette, at SKAT ikke har imødekommet klagerens anmodning om hel eftergivelse efter inddrivelseslovens § 13, stk. 1-4.

Eftergivelse kan dog finde sted, hvor sociale eller andre forhold i særlig grad taler derfor, jf. inddrivelseslovens § 13, stk. 6. Eftergivelse i medfør af denne bestemmelse er ikke afhængig af betingelserne i § 13, stk. 1-4, og kan ske blandt andet og navnlig under hensyn til gældens beskaffenhed, omstændighederne omkring dens tilblivelse sammenholdt med skyldnerens situation.

Klageren har henvist til de tidligere regler om eftergivelse af studiegæld.

Skatteministeren har i forbindelse med tilblivelsen af inddrivelsesloven afgivet følgende svar vedrørende eftergivelse af studielån:

**Spørgsmål 16:**

[...]

Konsekvenserne af lovforslaget for personer med statsgaranterede banklån er, at de ikke længere vil kunne få tilskud til tilbagebetalingen af deres studiegæld eller eftergivelse efter særlige eftergivelsesregler. For personer med statslån vil det betyde, at de ikke vil kunne få statslånene eftergivet efter særlige regler for studiegæld. Både personer med statsgaranterede studielån og personer med statslån vil imidlertid kunne søge eftergivelse efter de generelle regler om eftergivelse, ligesom der er mulighed for, at studiegæld kan afskrives efter forslagets regler herom.

Med forslaget sker der en udvidelse af de nuværende generelle regler om eftergivelse. Der bliver således mulighed for eftergivelse, når særlige forhold taler for det.

[...]

**Spørgsmål 22:**

[...]

Formålet med harmoniseringen af eftergivelsesreglerne er, at der som udgangspunkt skal gælde samme regler for alle typer af gæld.

Det vil derfor ikke indgå i en vurdering om eftergivelse efter § 13, stk. 6, om skyldner ville kunne have fået bevilget eftergivelse efter reglerne om eftergivelse af studiegæld, hvis reglerne fortsat havde været gældende. Så ville der jo ikke være noget formål med at ophæve reglerne.

Forhold som gældens beskaffenhed og omstændighederne ved dens tilblivelse sammenholdt med skyldnerens situation vil imidlertid indgå i vurderingen efter § 13, stk. 6.

Statsgaranterede studielån har ikke kunnet optages siden 1993. Dvs. at de statsgaranterede studielån, der fortsat ikke er tilbagebetalt, er stiftet for 15 eller flere år siden. Skyldnere kan søge om eftergivelse af studiegælden 9 år efter uddannelsens afslutning – hvis skyldner modtager førtidspension eller har nedsat erhvervsevne, kan der søges om eftergivelse, selvom 9-års kravet ikke er opfyldt.

På trods heraf er der fortsat mere end 9.000 personer, der fortsat har gæld i form af statsgaranterede studielån.

Reglerne om eftergivelse af studiegæld, der blev indført i 1987, var målrettet situationen på det tidspunkt og har tilgodeset et behov for støtte som følge af det høje renteniveau, der var i 1970'erne og begyndelsen af 1980'erne.

I 2007 var der 777 personer, der fik studiegæld eftergivet, heraf var der 366 personer, der havde statsgaranterede studielån.

Tallene indikerer, at der for denne persongruppe er et større eftergivelsesbehov end de nuværende eftergivelsesregler rækker til. For 2 år siden lempede vi reglerne om eftergivelse af studiegæld ved at nedsætte 12-års fristen for indgivelse af ansøgning om eftergivelse til 9 år, og begrænsningerne i adgangen til genoptagelse af tidligere afgørelser om eftergivelse blev fjernet.

Imidlertid har disse lempelser ikke resulteret i, at antallet af eftergivelser er steget.

Det er vurderingen, at den nye regel i forslagets § 13, stk. 6, i højere grad end de nuværende regler, vil kunne imødekomme det eftergivelsesbehov, der antages fortsat at være for det – set i forhold til det samlede antal studielåntagere – relativt begrænsede antal skyldnere, der har statsgaranterede studielån.

Reglerne om eftergivelse af studiegæld omfatter også SU-lån (statslån). Imidlertid var ordningen ikke målrettet denne type lån. SU-lån gives på lempelige vilkår, og langt de fleste låntagere er da også i stand til at tilbagebetale disse lån. Der er derfor ikke behov for at opretholde særlige regler for denne låntype, der i øvrigt også vil kunne eftergives efter forslagets § 13, stk. 6, i det omfang sociale eller andre forhold i særlige grad taler for eftergivelse.'

**Spørgsmål 28:**

'[...]

Det vil ikke i sig selv være et forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse, at der er tale om studiegæld, og at der er gået mere end 15 år siden ansøger afsluttede sin uddannelse.

Som jeg oplyste i svar på spørgsmål 22, vil det ikke indgå i vurderingen, om skyldner ville kunne have fået bevilget eftergivelse efter reglerne om eftergivelse af studiegæld, hvis reglerne fortsat havde været gældende.

Gældens beskaffenhed og omstændighederne ved den[s] tilblivelse sammenholdt med skyldnerens situation vil imidlertid indgå i vurderingen. Gældens størrelse, afviklingsperiodens længde sammenholdt med skyldnerens situation vil således kunne indgå i vurderingen. Dette vil ikke kun være tilfældet for studiegæld, men også for andre gældstyper.'

**Spørgsmål 30:**

'[...]

Jeg går ud fra, at der menes tidligere studerende. Som det fremgår af mit svar på spørgsmål 22, indikerer antallet af personer, der fortsat har statsgaranterede studielån sammenholdt med hvor mange, der får eftergivelse, at der for denne persongruppe er et større eftergivelsesbehov, end de nuværende eftergivelsesregler rækker til.

Det er vurderingen, at den nye regel i forslagets § 13, stk. 6, i højere grad end de nuværende regler, vil kunne imødekomme det eftergivelsesbehov, der antages fortsat at være for det – set i forhold til det samlede antal studielåntagere – relativt begrænsede antal skyldnere, der har statsgaranterede studielån.

Ved ophævelse af reglerne om eftergivelse af studiegæld fjernes kravet om, at ansøgning om eftergivelse først kan behandles 9 år efter, at uddannelsen er afsluttet, og kravet om en 15-årig tilbagebetalingsperiode. Det vil indebære, at det bliver muligt på et tidligere tidspunkt, end det er tilfældet med de gældende regler, at finde en eftergivelsesløsning for de personer, der opfylder betingelserne for eftergivelse.

Det er derfor vurderingen, at der vil være flere, der får eftergivet studiegæld efter den nye regel i forslagets § 13, stk. 6, end efter de særlige regler om eftergivelse af studiegæld, der foreslås ophævet.'

Efter en samlet vurdering af klagerens forhold, herunder det oplyste vedrørende hovedfordringerne samt klagerens afdrag på gælden, anses det ikke for tilstrækkeligt godtgjort, at der foreligger sådanne særlige forhold, der kan begrunde eftergivelse af klagerens studiegæld.

Der ses ligeledes ikke at foreligge sociale eller andre forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse af den offentlige gæld efter § 13, stk. 6, jf. det af klageren oplyste. Omstændighederne vedrørende gældens opståen samt klagerens sygdomsforløb ses ikke i sig selv at kunne medføre et andet resultat.

Det er heller ikke godtgjort, at afslag på anmodning om hel eftergivelse er i strid med et lighedsprincip.

Skatteankestyrelsen stadfæster herefter SKATs afgørelse.”

Ved e-mail af 12. februar 2017 har du klaget til mig over Skatteankestyrelsens afgørelse.

I klagen har du i vidt omfang anført de samme synspunkter som i din klage til Skatteankestyrelsen, og du gør således bl.a. gældende, at du på tilstrækkelig vis har godtgjort, at du ikke inden for de nærmeste år kan tilbagebetale din studiegæld, og at du opfylder betingelserne for fuld eftergivelse. Du henviser videre til, at hverken SKATs eller Skatteankestyrelsens skøn efter din opfattelse er tilstrækkeligt begrundet.

Den 28. april 2017 har jeg anmodet SKAT og Skatteankestyrelsen om en udtalelse i sagen:

”A har klaget til mig. Jeg sender en kopi af hendes e-mail af 12. februar 2017 med vedhæftede filer og beder om en udtalelse til klagen over afgørelsen om eftergivelse af A's gæld. Jeg vedlægger endvidere kopi af et brev, som jeg i dag har sendt til A.

Jeg beder særligt SKAT og Skatteankestyrelsen om at udtale sig om nedenstående forhold:

**1.** Det fremgår af sagen, at SKAT den 2. september 2015 traf afgørelse om, at A kunne få eftergivet sin gæld til det offentlige delvist, således at gælden blev nedskrevet til 270.000 kr. Gælden ville være rentefri og skulle afvikles over 5 – alternativt 7 år.

SKATs afgørelse blev påklaget til Skatteankestyrelsen, idet A ønskede en fuld eftergivelse. Skatteankestyrelsen traf den 25. februar 2016 afgørelse i sagen, hvor Skatteankestyrelsen stadfæstede SKATs afgørelse.

**2.** Det fremgår af Skatteankestyrelsens afgørelse, at det er SKATs afgørelse af 2. september 2015, som er påklaget. Skatteankestyrelsen anfører samtidig i afgørelsen, at SKAT ved genvurderingen af sagen i forbindelse med klagen til Skatteankestyrelsen har tilbudt, at gælden nedsættes til 195.000 kr., der skal afdrages med 3.250,00 kr. om måneden i 60 måneder (5 år).

Jeg skal på den baggrund anmode om en udtalelse om, hvorvidt SKAT har truffet en afgørelse om, at gælden kan nedsættes til 195.000 kr. Det

bedes i den forbindelse oplyst, hvilke overvejelser SKAT har foretaget sig i relation til afgørelsens meddelelse, begrundelse og klageadgang.

Jeg skal videre anmode om en udtalelse om, hvilke overvejelser SKATs stillingtagen til yderligere nedsættelse af gælden har afstedkommet hos Skatteankestyrelsen i forbindelse med Skatteankestyrelsens stadfæstelse af SKATs afgørelse af 2. september 2015 om nedsættelse af gælden til 270.000 kr.

**3.** Jeg anmoder endvidere om en udtalelse om, efter hvilken nærmere bestemmelse i inddrivelseslovens § 13 (sammenholdt med § 14) der er meddelt delvis eftergivelse.

Jeg beder i den forbindelse om at få oplyst, hvilke overvejelser SKAT og Skatteankestyrelsen har gjort sig i forhold til hjemlen til at lade afgørelsens retsvirkning afhænge af partens accept inden for en bestemt frist.

**4.** Jeg beder også om, at myndighederne oplyser, i hvilket omfang en afdragsordning, der er fastsat i forbindelse med delvis eftergivelse, kan ændres, hvis skyldnerens forhold ændres – evt. på grund af pensionering, sygdom, arbejdsløshed, væsentligt forøgede faste udgifter mv. – herunder i hvilket omfang skyldneren vejledes om mulighederne for ændringer og om, hvordan den pågældende skal forholde sig i så fald.

**5.** SKAT har i sin afgørelse af 2. september 2015 i anledning af A's oplysning om, at en eftergivelse af gælden ville gøre det muligt for hende at spare op til sin pension, anført, at formålet med eftergivelse af gæld til det offentlige ikke er, at det 'skal bane vej for opsparinger'.

Jeg beder på den baggrund om, at det fremgår af udtalelserne, hvilken betydning det har for afgørelsen om eftergivelse, at skyldneren agter at anvende den varige 'forbedring af skyldnerens økonomiske forhold', der er nævnt som en forudsætning i inddrivelseslovens § 13, stk. 1, til pensionsopsparring.

**6.** Jeg beder om, at Skatteankestyrelsen først anmoder SKAT om en udtalelse om sagen. SKAT bedes sende sin udtalelse til Skatteankestyrelsen, som derefter udarbejder sin udtalelse og sender begge udtalelser til mig.

...

Ved brev af 1. juni 2017 har SKAT afgivet følgende udtalelse i sagen:

”...

Folketingets Ombudsmand beder SKAT redegøre for følgende (sammenfattet):

1. Har SKAT truffet afgørelse om, at gælden kan nedsættes til 195.000 kr., og hvilke overvejelser har SKAT foretaget sig i relation til afgørelsens meddelelse, begrundelse og klageadgang?
2. Efter hvilken nærmere bestemmelse i inddrivelseslovens § 13 (sammenholdt med § 14), der er meddelt delvis eftergivelse. Hvilke overvejelser har SKAT gjort sig i forhold til hjemlen til at lade afgørelsens retsvirkning afhænge af partens accept inden for en bestemt frist?
3. I hvilket omfang en afdragsordning, der er fastsat i forbindelse med delvis eftergivelse, kan ændres, hvis skyldnerens forhold ændres – herunder i hvilket omfang skyldneren vejledes om mulighederne for ændringer og om, hvordan den pågældende skal forholde sig i så fald.
4. Hvilken betydning har det for afgørelsen om eftergivelse, at skyldneren agter at anvende den varige ’forbedring af skyldnerens økonomiske forhold’, der er nævnt som en forudsætning i inddrivelseslovens § 13, stk. 1, til pensionsopsparing?

Nedenfor følger SKATs udtalelse.

Ad 1 (anført som pkt. 2 i henvendelsen fra Folketingets Ombudsmand)

Folketingets Ombudsmand beder om SKATs udtalelse om, hvorvidt der den 2. september 2015 er truffet afgørelse om, at gælden kan nedsættes til 195.000 kr., der skal afdrages med 3.250 kr. om måneden i 60 måneder.

Om den konkrete sag kan oplyses, at SKAT den 2. september 2015 har truffet afgørelse om afslag på hel eftergivelse af gælden. SKAT tilbød i samme afgørelse, at gælden kunne nedskrives til 270.000 kr. Gælden skulle afvikles over 60 måneder med 4.500 kr. om måneden, svarende til A’s beregnede betalingsevne. A havde gennem længere tid afviklet gælden med 3.250 kr. om måneden, hvorfor hun blev tilbudt at fortsætte med den ydelse, så afviklingsperioden i stedet blev 7 år.

SKAT traf afgørelsen i overensstemmelse med den normale praksis på området. Inden afgørelsen blev det vurderet, om ansøger har godtgjort, at hun ikke var i stand til at betale gælden tilbage over en kortere årrække, og om en eftergivelse vil føre til en varig forbedring af hendes økonomiske forhold.

Da SKAT i september 2015 på baggrund af en klage fra A genoptog behandlingen af ansøgningen om eftergivelse blev det vurderet, at A ikke var i stand til at betale hele gælden over en kortere årrække, men hun var i stand til at betale en del af den.

SKAT foretog endvidere en betalingsevneberegning for at konstatere, hvor stor en del af gælden, A ville være i stand til at betale. Betalingsevneberegningen blev foretaget efter reglerne i den daværende inddrivelsesbekendtgørelse, kapitel 6. Udgangspunktet for en sådan beregning er i eftergivelsessammenhæng ansøgers forhold på ansøgningstidspunktet.

SKAT vurderer i den forbindelse, om der er forhold, der kan tale imod eftergivelse, som det fremgår af inddrivelseslovens § 13, stk. 2-4. SKAT har vurderet, at der ikke var forhold, der talte imod eftergivelse efter disse bestemmelser.

Endelig vurderes det, om ansøger har oplyst forhold, der efter bestemmelsen i lovens § 13, stk. 6, om sociale eller andre forhold, i særlig grad taler for eftergivelse.

Der fremgår bl.a. følgende om bestemmelsen i SKATs juridiske vejledning pkt. G.A.3.1.6.2.2.3.

*'Når sociale eller andre forhold i særlig grad taler for eftergivelse*

Det er hensigten med INDOG [inddrivelseslovens] § 13, stk. 6, at der skal kunne gives eftergivelse i situationer, hvor der er særlige forhold, som taler for eftergivelse, men hvor eftergivelse ikke må gives efter de øvrige regler om eftergivelse. Afgørelsen vil altid afhænge af en konkret vurdering af forholdene i sagen.'

I lovens bemærkningerne til bestemmelsen fremgår det, at der vil kunne være særlige forhold, der kan begrunde hel eller delvis eftergivelse af gæld til det offentlige. Det gælder bl.a. i følgende situationer:

- Når gældens beskaffenhed og omstændighederne ved dens tilblivelse sammenholdt med skyldnerens situation medfører, at skyldneren vil kunne opnå en væsentlig varig forbedring af sin situation.
- Det vurderes, at gælden til det offentlige er en betydelig barriere for at opnå varig tilknytning til arbejdsmarkedet. Det forhold, at folk går ind og ud af arbejdsmarkedet, vil kunne være forhold, der kan be-

grunde at § 13, stk. 6, kan anvendes, særligt hvis gælden er en barriere for at disse personer kan opnå en varig tilknytning til arbejdsmarkedet.

- Når skyldneren ikke er i stand til, og hverken inden for de nærmeste år eller på længere sigt har udsigt til, at kunne opfylde sine gældsforpligtelser, men hvor skyldner ved tilvejebringelse af midler fra 3. mand bliver i stand til at betale en betydelig del af gælden, hvorved han kan opnå en varig forbedring af sine økonomiske forhold.

A har fremført, at hendes gæld bør eftergives efter bestemmelsen i lovens § 13, stk. 6. Hun forklarer bl.a., at (...) gjorde det nødvendigt for hende at optage slutlån. Sammenholdt med hendes nuværende helbreds-mæssige problemer, bør det begrunde en eftergivelse efter lovens § 13, stk. 6.

Det fremgår af A's redegørelse, at hun har været under uddannelse fra 1980 til 1984 og igen fra 1988 til 1999. A oplyser, at afbetalingen på det statsgaranterede studielån blev sat i bero, men hun oplyser samtidig, at hun har afviklet på lånet. Praksis på daværende tidspunkt var, at den studerende fik udsættelse med tilbagebetalingen ved ny uddannelse, og at der et år efter uddannelsen var afsluttet, blev fastsat en ny 15-årig tilbagebetalingsperiode.

Studielån skal under ordinær afvikling normalt tilbagebetales over 15 år fra et år efter endt uddannelse. Der betales en fast månedlig ydelse, således at lånet er betalt på 15 år. A har misligholdt tilbagebetalingen på sine statslån i 2002 og det statsgaranterede lån i 2003. Hun har herefter kunnet afvikle gælden med ydelser, der var fastsat i forhold til hendes indkomst, ligesom hun har kunnet få henstand med betalingen, hvis hun afviklede på anden offentlig gæld eller var arbejdsløs.

SKAT har foretaget en konkret vurdering af A's forhold, og finder ikke, at hendes forhold har en sådan særlig eller social karakter, at de kan begrunde hel eftergivelse efter bestemmelsen i § 13, stk. 6. A har fast ansættelse med en løn inkl. pension, der svarer til, hvad der er forventeligt for hendes uddannelse og anciennitet.

I SKATs klageudtalelse til Skatteankestyrelsen den 8. januar 2016 foreslås det, at gælden kan nedsættes til 195.000 kr., der kan afdrages med 3.250 kr. om måneden i 60 måneder. SKAT har i betalingsevneberegningen taget hensyn til hendes udgifter til medicin og til bil, så hun har mulighed for at deltage i den træning, som hun oplyser er nødvendig for hendes helbred.

Ad 2 (anført som pkt. 3 i henvendelsen fra Folketingets Ombudsmand)

Afgørelsen er truffet efter inddrivelsesloven § 13, stk. 1, idet SKAT har vurderet, at skyldner har godtgjort, at hun ikke er i stand til at betale hele gælden. SKAT har efter lovens § 14, stk. 1, fastsat en afdragsordning for den del af gælden, som ikke kan eftergives.

SKAT anser tilbuddet om delvis eftergivelse som en partshøring, idet SKAT ikke har kunnet imødekomme anmodningen om hel eftergivelse. SKAT giver således A mulighed for at overveje, om de betingelser, SKAT kan tilbyde eftergivelse på, er betingelser, hun kan acceptere.

Afviklingen i en eftergivelsessag fastsættes efter en konkret betalingsevneberegning, hvor der tages stilling til ansøgerens samlede økonomiske situation. Det kan betyde, at tilbuddet om delvis eftergivelse baseres på et krav om en højere ydelse, end ansøger hidtil har betalt. I sidste instans kan det medføre, at ansøgeren ikke ønsker den tilbudte eftergivelse. Hvis tilbuddet om delvis eftergivelse fx er begrundet i et formueaktiv, kan det være, at ansøger eller ægtefællen ikke ønsker at give afkald på aktivet. Ved at give klagevejledning i afgørelsen, har ansøger mulighed for at klage og få afslaget og tilbuddet vurderet igen.

Ad 3 (anført som pkt. 4 i henvendelsen fra Folketingets Ombudsmand)

Ansøger kan uden lovmæssig begrænsning søge om eftergivelse igen, eller ansøger kan søge om genoptagelse, hvis vedkommendes forhold har ændret sig. Med hensyn til arbejdsløshed vil skyldner kunne bevilges henstand med tilbagebetalingen, men da der er krav om, at ansøgers økonomiske forhold skal være afklaret, vil en arbejdsløs ansøger ikke kunne få genoptaget ansøgningen med henblik på yderligere nedsettelse af gælden.

I afgørelsen vejleder SKAT som udgangspunkt ikke skyldneren om muligheden for genoptagelse. Hvis SKAT bliver kontaktet af en skyldner med sådanne problemer, vil SKAT naturligvis vejlede om muligheden.

Ad 4 (anført som pkt. 5 i henvendelsen fra Folketingets Ombudsmand).

Det er ikke formålet med eftergivelsen, at skyldner skal have mulighed for at spare op til pension. Formålet er at hjælpe en skyldner af med en uoverstigelig gældsforpligtelse, som vedkommende ikke er i stand til at betale.

Det er således uden betydning for afgørelsen efter inddrivelseslovens § 13, stk. 1, at skyldner vil anvende sin forbedrede økonomiske forhold til pensionsopsparing.

**I forhold til A's klagepunkter, som ikke tidligere er besvaret eller kommenteret, kan SKAT oplyse følgende:**

A henviser blandt andet til en bekendt, der har fået eftergivet studiegæld på godt 500.000 kr. efter bestemmelserne i bekendtgørelse 1063 af 25. oktober 2006. Eftergivelsen skulle have fundet sted i perioden 2012 til 2015.

Hertil skal SKAT bemærke, at bekendtgørelsen blev ophævet med udgangen af 2008. Pr. 1. januar 2009 trådte reglerne om eftergivelse i inddrivelsesloven i kraft.

Det har ikke været muligt at identificere de sager, A henviser til, og SKAT har derfor heller ikke mulighed for at kommentere de forhold, der er indgået i vurderingen af en evt. ansøgning om eftergivelse.

Er der tale om afgørelser, der er truffet efter ovenstående bekendtgørelse, tilsagde de daværende regler, at en ansøgning om eftergivelse af studiegæld kunne behandles 9 år efter uddannelsens afslutning. Ved behandlingen af eftergivelsesansøgningen blev det vurderet, om ansøger hidtil havde betalt tilstrækkeligt af på gælden i forhold til sin indkomst, og der blev foretaget en vurdering af, hvad ansøger fremover ville være i stand til at betale.

Tilstrækkelig betaling blev beregnet til 15 % af den del af årlige bruttoindkomst, der lå over dagpengeniveauet. Den fremtidige betaling blev vurderet frem til udløbet af den 15-årige tilbagebetalingsperiode for studiegæld.

Der var således i den daværende lovgivning et fastsat krav om eftergivelse af studiegæld, hvis ovenstående betingelser var opfyldt – uanset skyldners indtægt og betalingsevne i øvrigt.

A henviser desuden til to afgørelser fra Landsskatteretten. I begge afgørelser er skyldneres økonomiske forhold uafklarede, og SKAT gav af den grund afslag på eftergivelse. Landsskatteretten ændrede afgørelserne og så bort fra, at betingelserne i § 13, stk. 1-4, ikke var opfyldt, da de fandt, at der var særlige forhold, der talte for eftergivelse. I den ene afgørelse (SKM 2013.687) var der tale om studiegæld. Skyldneren havde ikke færdiggjort sin uddannelse og havde dermed ikke fået det

fulde økonomiske udbytte af uddannelsen – et job svarende til kvalifikationer som fuldt uddannet. Yderligere havde skyldner afviklet på gælden og til tider lånt i banken for at nedbringe lånet. Skyldner var 60 år og havde ikke udsigt til arbejde.

A bliver 55 år til (...), hendes økonomiske forhold er afklarede, og hun vil være i stand til at betale en del af sin gæld til det offentlige. SKAT har tilbudt at eftergive den del af gælden, som hun ikke er i stand til at betale. I SKATs klageudtalelse til Skatteankestyrelsen den 8. januar 2016 foreslås det, som tidligere nævnt, at gælden evt. kan nedsættes til 195.000 kr., der afvikles med 3.250 kr. om måneden i 60 måneder.

...”

Ved brev af 22. juni 2017 har Skatteankestyrelsen afgivet følgende udtalelse i sagen:

”...

#### **Ad 2)**

Skatteankestyrelsen har anset klagen for at være en klage over afslaget på hel eftergivelse, da klageren ikke ses at gøre gældende, at der skal ske yderligere nedsættelse af tilbuddet om delvis eftergivelse. Klageren har således blandt andet i sin klage oplyst, at hun afslog SKATs tilbud i afgørelsen af 2. september 2015.

Skatteankestyrelsen har derfor ikke forholdt sig til SKATs tilbud om yderligere nedsættelse af gælden fremsat i forbindelse med SKATs genvurdering af sagen. Skatteankestyrelsen har alene vurderet, om der var grundlag for at imødekomme klagerens anmodning om hel eftergivelse.

...

#### **Ad 3)**

Skatteankestyrelsen har truffet afgørelse efter inddrivelseslovens § 13, stk. 1. Der er lagt vægt på, at klageren ikke anses at have godtgjort, at hun ikke er i stand til og inden for de nærmeste år ingen udsigt har til at kunne opfylde en del af sine forpligtelser. Hertil er der efter inddrivelseslovens § 13, stk. 6, foretaget en vurdering af, om der foreligger sociale eller andre forhold, der i særlig grad taler for eftergivelse for klageren.

Skatteankestyrelsen henviser til SKATs udtalelse om forholdet vedrørende accept af afgørelsens retsvirkning. Skatteankestyrelsen har ikke gjort sig yderligere overvejelser om forholdet.

Skatteankestyrelsen skal dog bemærke, at SKATs afgørelse indeholdt en behørig klagevejledning, således at klageren havde mulighed for at påklage afgørelsen om afslag på hel eftergivelse.

...

**Ad 4)**

Skatteankestyrelsen kan behandle klager over afgørelser om inddrivelse af fordringer mv. herunder om kravets eksistens og størrelse, når spørgsmålet vedrører restanceinddrivelsesmyndighedens administration, jf. § 17 i inddrivelsesloven, jf. § 1, stk. 2, i bekendtgørelse nr. 1 af 2. januar 2014.

Hvorvidt en afdragsordning kan ændres på grund af de nævnte forhold, hører derfor som udgangspunkt ikke under Skatteankestyrelsens kompetence.

Skatteankestyrelsens afgørelse er truffet ud fra klagerens forhold på ansøgningstidspunktet. Hvis klagerens forhold skulle ændre sig, har klageren mulighed for at ansøge om eftergivelse igen ved SKAT. Hvis der i den forbindelse træffes en ny afgørelse, vil denne afgørelse kunne påklages til Skatteankestyrelsen.

Skatteankestyrelsen henviser i øvrigt til SKATs besvarelse af spørgsmålet.

Ved fremsendelse af Skatteankestyrelsens afgørelser vejledes der som udgangspunkt alene om muligheden for indbringelse for domstolene.

...

**Ad 5)**

Skatteankestyrelsen har ikke inddraget forholdet i vurderingen af, om der kan gives eftergivelse. Skatteankestyrelsen har i sagen lagt vægt på det oplyste om gælden og klagerens indkomst og nødvendige udgifter.

Hertil kommer, at klageren i sin klage til Skatteankestyrelsen trækker sin bemærkning om forholdet tilbage, således at hun ikke ønsker, at den skal tillægges betydning.

Skatteankestyrelsen skal bemærke, at formålet med eftergivelse er, at skyldneren får en reel mulighed for at klare sig økonomisk i fremtiden. Hvis betingelserne for eftergivelse ses at være opfyldt, vil det således

generelt som udgangspunkt være uden betydning i relation til en vurdering efter inddrivelseslovens § 13, stk. 1, hvordan en skyldner agter at anvende den varige 'forbedring af økonomiske forhold'.

...”.

Jeg har sendt SKATs og Skatteankestyrelsens udtalelser i partshøring hos dig. Du har den 17. og 19. juli 2017 afgivet bemærkninger til udtalelserne.